

גיליון פ"ד
פרשת כי תשא - פרה
תשפ"א

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכה מרבינו

בדין לכישת הציצית

כיצד לובשים טלית קטן בבית מרחץ
הרי לכאורה הוא מעשה מצוה במקום טינוף

שאלה: כשלוש ציצית בבית מרחץ מה יעשה האם יכוון לשם מצוה, או לא, שאם לא יכוון לשם מצוה, לדעת הבה"ל (בסי' ס' ד"ה וי"א) הוא מבטל מ"ע של ציצית, אלא מאי יכוון לשם מצות ציצית, האם מותר לכוון כוונה זו במקום מטונף של בית המרחץ. תשובה: מותר.

ובנוסף דומה נשאל רבינו שליט"א בזה"ל: יל"ע איך לובשים הציצית בבית המרחץ, לפמ"ש הבה"ל (סי' תקפ"ח ד"ה שמע) דיתכן שאסור לקיים מצוות במקומות המטונפים, ואין לומר שלא מכוין לשם מצוה, שהרי דעת הבה"ל (בסי' ס' ד"ה וי"א) שאם לא מכוין לשם מצות ציצית, הרי"ז כלובש ד' כנפות בלא ציצית.

תשובה: מצוה זו אינו גנאי.

בע"פ הסביר לי רבינו שליט"א מדוע אין כאן בזיון מצוה שרק במצוה "חיובית" נחשב בזיון לעבודת ה' שנעשה במקום מטונף, אבל מצוות ציצית היא מצוה "קיומית", מצוה של רשות, ובה עשיית מצוה שנעשה במקום מטונף אין נחשב בזיון וכמו שחיטה וטבילה והפרשת תרו"מ שמותר לעשותם במקום מטונף.

בדיני עשיית הציצית וקשירתם בכגד

הטלת חוטים בבגד כשכבר לבוש בבגד

שאלה: האם נכונה השמועה, שהחזו"א הטיל ציציות על בגד כשהוא מלובש בכגד, ואמר שזהו עיקר מצוותו. תשובה: כן.

האם לא נחשוש שישנה משהו ויחשב ביטול מצוה

שאלה: המטיל ציציות כשמלובש בכגד, האם א"צ לחשוש לשיהוי רגע קטן, ויעבור על איסור דאורייתא. תשובה: לא.

האם לא צריך קודם לעשות קשר עליון בכל ד' כנפות שיצא את הדאורייתא

בציור הקודם האם צריך קודם לקשור קשר אחד כפול, בארבעה חוטים כפולים, בכל חור וחור בארבעה כנפות, בשביל שקודם יצא את הדאורייתא, (ע"י שיש כבר חוטים בארבע כנפות ושאר קשרים רק דרבנן), או שיכול לקשור את כל הקשרים שעושים, בכנף א', ואח"כ להמשיך בכנף ב' כל הקשירה וכן עד הסוף. תשובה: א"צ.

בדין טלית הקהל אם מברך

שאלה: המ"ב (סי' י"ד סקי"א) פוסק לברך על טלית הקהל כשלוש לעליה לתורה, או להיות ש"ץ, והעולם אין נוהג כן, מהו הטעם שלא נהגו כן. למאי שנהגו לא לברך על טלית הקהל, האם גם א"צ בדיקה. תשובה: אין לובשין אלא לכבוד.

שאלה: האם מותר לש"ץ לברך על טלית של ביהכ"ס.

תשובה: אם הטלית ודאי כשר, והוא מכוין לשם מצוה יברך.

(דולה ומשקה)

דרך פיקודיך

פנינים על פרשת שבוע

המחאות מסודות לגדולי הדור

ובשרתו יהושע בן נון נער לא יבייש מותרך האהל (ל"ג, י"א).

לכאורה, מה שייך ענין זה לפסוקים אלו העוסקים בחטא העגל?

סח רבינו: זכורני בכר מצוה של אחד מילדיו של בן דודי הגר"ח גרינמן זצ"ל, דרש שם הרב ריף, ובתוך הדברים אמר, הנה לכאורה לאחר מעשה נורא כזה של חטא העגל, היה מסתבר שיהושע יצא להפגין, ולהרים קול מחאה על החטא הנורא, אבל התורה מעידה עליו 'לא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהָל', שהוא לא התעסק במחאות, כי ידע שדבר זה מסור לגדולי הדור, ולא הוא צריך להתעסק בזה...

ויעש תעלה כבית סאתים זרע סביב לבזבזו (הפטרת כי תשא, מלכים א' י"ח ל"ב).

צריך טעם למה דווקא בית סאתים זרע, ולמה הוצרך הפסוק לספר זה.

וי"ל שאליהו היה לו ענין שיהיה מכוון כנגד י"ב שבטים, כמו שלקח שתיים עשרה אבנים כמספר שבטי בני יעקב (לעיל פס' ל"א), ולכן עשה תעלה כבית סאתים, שהוא י"ב קבין, (סאה שש קבין), קב כנגד כל שבט.

וזה גם הטעם שמילא שלוש פעמים כמות של ארבעה כדים מים (פס' לד:) כדי שיהי' סך הכל י"ב כדין, כד כנגד כל שבט.

ומה שמילא בכדין דוקא מים, אפשר לומר בזה:

אליהו חשש שהם יאמרו שהכל עשה ע"י מעשה כשפים כדאיתא ברכות (ט' ב'), וידוע מ"ש בגמ' סנהדרין (ס"ז ב') שאין הכשפים שולטים במים, ולכן מילא מים, שיראו שה' הוא האלוקים.

ואכן בקשתו נתקבלה: וַתִּפֹּל אֵשׁ ה' וַתֹּאכַל אֶת הָעֵלֶה... וְאֵת הַמִּים אֲשֶׁר בַּתְּעֵלָה לַחֲקָה. וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ ה' הוּא הָאֵל קִים ה' הוּא הָאֵל קִים (טעמא דקרא).

(שבענו מטובך)

הצורך למשה בידיעת מנינם של ישראל

שאלה: כי תשא (י' י"ב). ופירש רש"י "כשתחפוץ לקבל סכום מנינם לדעת כמה הם" וצ"ב מה הענין לדעת את סכום מנינם, ולקמה יכול להיות שיחפוץ לדעת זאת.

תשובה: כמה צריך להגביה קולו, (או לדעת כמה תפילין להכין להם).

האיסור להוסיף בנתינת השקל הוא גם כשהעשיר מודיע

שאלה: העשיר לא ירבה (ל' ט"ו), צ"ב דכתב רש"י כשתחפוץ לקבל סכום מנינם לדעת כמה הם, אל תמנם לגולגלות, אלא יתנו כל אחד מחצית השקל, ותמנה את השקלים ותדע מנינם, ולכאורה פשיטא דהעשיר לא ירבה, דאם יוסיף לא נדע מנינם.

תשובה: מודיע שנותן יותר. (אריה שאג)

דבר העורך

לאורו נסע ונלך וזו גדולתינו וגאוותנו

עומדים אנו במערכה גורלית וקשה על עצם קיומנו כעם, וכי הנה אויבך יהמיון, ומשנאיך נשאו ראש, החוקים הנוראים, שחוקקו ע"י משנאי הדת מימין ומשמאל, שמרבתם לאחר עמל ויזע רב הצליחו שלוחי דרבנן בהנחיית רבותינו לבלום למרות המצב הרעוע והשברירי כ"כ, וכעת שוב זה עומד על כף המאזניים, שאויבינו מחכים לזמן שלא יהיה מספיק כח בידי שלוחי דרבנן רח"ל, כדי להחזיר אותם חוקים נוראים שמחכים תחת השולחן, ובמיוחד המלחמה הנוראה של שלטון הבג"ץ הנלחם בקיום היהדות, כפי שראינו לצערינו שוב השבוע.

אין תירוצים ומענות, רבן של ישראל הכריע בצורה ברורה שאותם מיעוט רבנים שהתנגדו בעבר להצבעה, אם היו חיים היום היו מורים להצביע, ואין שום תירוץ להמנע, ואין צריך לעשות ע"ז התרת נדרים.

זו גדולתנו וגאוותנו שבכל חלקי החיים בהלכה ובהנהגה, ואף בדברים רפואיים כפי שניכר בשנה האחרונה, אך ורק רבותינו רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א הם המחליטים והקובעים היחידים לנו ולא כל הרוצה ליטול הכתר יבוא ויטול, וכפי שהתבטא מרן ר"י פוניבז' הגרב"ד פורבסקי שליט"א שדעת התורה נמצא רק אצל יחידי הדור.

וב"ה ששלוחינו שד"ר פועלים ע"פ הכוונתם בעוז ובתעצומות למען קיום היהדות, ולא ע"פ אותם אוחזי מקלדת חובקי אשפתות, וחובשי כיפות מחוררות הבזים לדעת התורה, ומנסים להכתיב דעתם בצדקנות מוזרה, חסרי אחריות ומעש למען הכלל.

זו גאוותנו שרבן של ישראל נושא אותנו כנשוא האומן את היונק, הזכות הגדולה להסתופף לאור גדול הדור שכבר משחר נעוריו התבטא עליו דודו מרנא החזון"א זיע"א: "מרא דכולא תלמודא", ובהזדמנות נוספת התבטא בפני ת"ח חשוב שפעל רבות למען הצלת נשמות ישראל מרדת שחת, וזה לשון קדשו: מה שאתם עושים הוא הצלת נפשות ברוחניות, אבל גדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות, "בחדר הסמוך יושב אברך ולומד, בעולם האמת אולי תהיה לכם הזכיה להסתכל עליו..." ונכנסו וראו את רבינו שוקד על תלמודו.

אל מול ההסתה הנוראית רח"ל נגד הנהגת רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א ושאר גדו"י, נרבה פתקי קידוש ה' - ג', יהדות התורה, המכריזים לללא מורא, אך התורה וחכמיה תורה דרכינו בכל חלקי החיים לעד.

דרך חוקין

שו"ת על הש"ס מרבינו

מסכת שבת

קלד:

מדוע קיצרה המשנה מהברייתא בדין רחיצת קטן לאחר המילה שאלה: "מרחיצין את הקטן וכו', שנאמר "ויהי ביום השלישי" וכו', ובברייתא הובא דין זה בתוספת "אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר". וצ"ב אמאי במתניתין לא תני אף על פי שאין ראייה וכו'. תשובה: קיצר במובן.

ביאור לשון הגמ' "ההוא מרבנן ור' יעקב שמיה" שאלה: "אמר להו ההוא מרבנן ורבי יעקב שמיה". צ"ב האריכות, והוי ליה למימר אמר להו רבי יעקב. תשובה: האומר לא זכר אבל חכמים הבינו.

קמ:

מדוע אמרה הגמ' שרב אדא בר אהבה לא ידע את התשובה שאלה: "בדידי הוא עובדא ואתאי שאילתיה לרב אדא בר אהבה, ולא הוה בידיה, אתאי" וכו'. מאי נפקא מינה שבא לפני ר' אדא ולא ידע. תשובה: שאין הדין ברור כ"כ.

קמ:

בשינוי הנהגת האמוראים בזריקת הגרעינים שאלה: רב ששת זריק להו בלישניה, רב פפא זריק להו אחר המיטה, רבי זכריא בן אבקולס מחזיר פניו, וכו'. צ"ב מה ההבדל בין כולם לכאורה כולם היינו הך. תשובה: עד כמה צריך לשנות.

בהנהגת רבה לטלטל הגרעינים בתוך כלי שאלה: "רבה מטלטל להו אגב לקנא דמיא", וכתב הרמב"ן, דשם הגרעינים בתוך הכלי ומטלטלן. וצ"ב דהא מבטל כלי מהיכנו. תשובה: יכול לנער.

קמ:

חלב קרוי משקה שאלה: ברש"י ד"ה לרצון, "שהחלב קרוי משקה, שנאמר ותפתח את נאד החלב ותשקהו". וצ"ב, דשם היה חלב בהמה ולא חלב אשה. תשובה: במדרש שפתחה דדיה והניקתהו. (אריה שאג)

אשרי העם שרבינו מנהיגנו

מהנעשה והנשמע בקודש פנימה

- בתענית אסתר רבינו פתח את מגבית הפורים למען ת"ת ישיבת ארחות תורה, ובירך את התורמים שיזכו ברוחניות לגן עדן, ובגשמיות לכסף, וכן בירך בחום את בני הישיבה ששקדו על לימודם בסדר לימוד מיוחד לליל הפורים, שנתקן ע"י ראש הישיבה מרנא אילת השחר זיע"א.
- רבן של ישראל העתיר בעצם ימי הפורים על תורמי הגליון בדרכו אמונה.
- במהלך ימי הפורים הובא לרבינו שמות תורמי ארגון בית לחם יהודה, רבינו העתיר על השמות.
- בית רבינו יצא ביוזמה מבורכת מתחסנים וזוכים לברכת רבינו, ניתן להעביר השמות למערכת, יצוין שבימים האחרונים רבינו כאב את הפצת השקרים כנגד ההתחסנות מנגיף הקורונה, ואמר: שמי שיתחסן אין לו לחשוש, והמתחסן תחול עליו ברכת שמיים.
- ברכת מזל טוב לרבן של ישראל על הולדת נינות לבנו הגאון ר' שלמה ר"ק קרית מלך, נכרות לנכדו הרה"ג ר' ישעי' בנות ליניו הרב שמואל.

לתרומות והנצחות ניתן לפנות
לפלאפון – 052-760-6474

יו"ל ע"י קו דרך אמונה: 0799-211-666
לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com
הגיליון יו"ל בסיוע עמותת "נעשה אדם" ע.ר. 580652063